

WODA STRATEGICZNYM ZASOBEM. SAMORZĄDY MOGĄ SIĘGNAĆ PO NOWE ŚRODKI

Piotr Biernacki, fot. Freepik

Zapewnienie mieszkańcom stabilnego dostępu do wody pitnej o odpowiedniej jakości staje się jednym z kluczowych wyzwań dla samorządów w województwie śląskim. Rosnące obciążenie infrastruktury, zmiany klimatyczne, potrzeba modernizacji sieci oraz zagrożenia o charakterze kryzysowym sprawiają, że kwestie związane z bezpieczeństwem dostaw wody coraz częściej trafiają na listę lokalnych priorytetów inwestycyjnych. Odpowiedzią na te potrzeby ma być program „Bezpieczeństwo dostaw wody pitnej na obszarze Województwa Śląskiego”, którego szczegółowe zasady przyjął Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Celem programu jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dostaw wody do spożycia poprzez wdrażanie nowoczesnych i efektywnych rozwiązań technicznych oraz technologicznych. Chodzi nie tylko o poprawę jakości wody, ale również o zagwarantowanie jej odpowiedniej ilości, ciągłości dostaw oraz odporności systemów wodociągowych na awarie, zakłócenia energetyczne czy zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem.

Adresatami programu są jednostki samorządu terytorialnego, a także podmioty gospodarcze realizujące zadania własne gmin

EKOLOGICZNE WSPARCIE DLA MUNDUROWYCH. CZTERDZIEŚCI NOWYCH AUT TRAFI DO ŚLĄSKIEGO GARNIZONU

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podpisał umowę z Komendą Wojewódzkiej Policji w Katowicach na dofinansowanie zakupu 40 nowoczesnych samochodów hybrydowych dla śląskiego garnizonu. Wsparcie wynosi 4,8 mln zł i stanowi kolejny etap wieloletniej współpracy obu instytucji.

Umowę podpisali prezes zarządu Funduszu Mateusz Pindel oraz komendant wojewódzki policji nadinsp. Mariusz Krzysztyniak. To już ósmy raz, kiedy Fundusz przekazuje środki na zakup ekologicznych radiowozów dla śląskich funkcjonariuszy.

Od początku współpracy na ten cel przeznaczono łącznie blisko 21,5 mln zł. Pozwoliło to na zakup 379 hybrydowych pojazdów, które sukcesywnie zastępują tradycyjną flotę radiowozów w regionie.

Nowe samochody mają ograniczyć emisję spalin oraz koszty eksploatacyjne, a jednocześnie zwiększyć efektywność działań patrolowych. Hybrydowy napęd oznacza niższe zużycie paliwa w ruchu miejskim, cichszą pracę silnika oraz mniejsze obciążenie środowiska.

- Konsekwentnie pokazujemy, że ochrona środowiska i bezpieczeństwo mieszkańców mogą iść w parze. To już ósmy rok na-

WYMIĘN KOPCIUCHA, OCIEPL BUDYNEK, ZAMONTUJ FOTOWOLTAIKĘ. FUNDUSZ MA NOWĄ OFERTĘ

Piotr Biernacki

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłosił program wsparcia przedsięwzięć, których celem jest poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej.

To szansa dla samorządów, instytucji i organizacji prowadzących działalność w obszarze ochrony zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, nauki, kultury, administracji publicznej, a także dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz podmiotów realizujących niegospodarczą działalność kościołów i związków wyznaniowych.

Zakres możliwych do realizacji inwestycji jest szeroki. Program obejmuje m.in. likwidację źródeł ciepła opalanych węglem, montaż pomp ciepła lub kotłów na biomasę, podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, instalacje fotowoltaiczne wraz z magazyna-

mi energii, systemy zarządzania energią, modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, a także kompleksową termomodernizację budynków.

Zakres przedsięwzięć kwalifikujących się do wsparcia jest szeroki. Program obejmuje budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury niezbędnej do poboru, uzdatniania, magazynowania, dystrybucji i monitorowania wody. Dofinansowanie może dotyczyć m.in. modernizacji sieci wodociągowych i przyłączy, budowy ujęć wody, studni awaryjnych i zapasowych, pompowni, stacji uzdatniania oraz zbiorników wody pitnej. Istotnym elementem są także systemy monitoringu jakości i zabezpieczenia infrastruktury, w tym rozwiązania z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Program kładzie również nacisk na zwiększenie efektywności i odporności systemów wodociągowych. Wsparciem mogą zostać objęte inwestycje ograniczające straty wody - co najmniej o 25 proc. - eliminujące elementy azbestocementowe, umożliwiające ponowne wykorzystanie wody zużytej, a także projekty zwiększające niezależność energetyczną obiektów zaopatrzonych w wodę. W tym zakresie dopuszczono m.in. finansowanie instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystywanych na potrzeby własne infrastruktury wodociągowej. W sytuacjach kryzysowych możliwy jest także dofinansowanie urządzeń i środków transportu slu-



szej współpracy ze śląską policją. Współpracy opartej na odpowiedzialności, nowoczesności i realnych efektach. Dzięki temu wsparciu na drogi wyjeżdżają kolejne hybrydowe radiowozy, które ograniczają emisję spalin, obniżają koszty eksploatacji i wzmacniają potencjał służb. Inwestujemy w bezpieczeństwo, ale inwestujemy też w czyste powietrze dla mieszkańców województwa śląskiego - podkreślił prezes Funduszu.

Zakup kolejnych pojazdów wpisuje się w szerszą strategię modernizacji floty policyjnej w regionie. Dla śląskiego garnizonu oznacza to nie tylko unowocześnienie zaplecza technicznego, ale również wzmocnienie działań prewencyjnych i interwencyjnych w jednym z najbardziej zurbanizowanych województw w kraju.

mi energii, systemy zarządzania energią, modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, a także kompleksową termomodernizację budynków.

Wysokość wsparcia zależy od rodzaju zadania. Dotacja może wynieść do 60 proc. kosztów kwalifikowanych, ale maksymalnie 250 tys. zł na jedną lokalizację. W przypadku przyłączenia do sieci ciepłowniczej poziom dofinansowania sięga do 30 proc., nie więcej jednak niż 75 tys. zł. Istnieje również możliwość uzupełnienia finansowania preferencyjną pożyczką nawet do 100 proc. kosztów. Nabór wniosków trwa do 10 kwietnia. Dokumenty można składać w siedzibie Funduszu, za pośrednictwem platformy ePUAP lub systemu e-Doręczeń. Decyduje data wpływu wniosku.

Na dotację przeznaczono 3 mln zł, natomiast pula środków na pożyczki nie została ograniczona.

żących dystrybucji wody pitnej poza siecią wodociągową.

Zasady finansowania jasno pokazują, że dotacje mają charakter uzupełniający i wymagają zaangażowania środków zwrotnych. Jednostki samorządu terytorialnego mogą liczyć na dotację do 30 proc. kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, natomiast podmioty gospodarcze - do 20 proc. Warunkiem uzyskania dotacji jest zaciągnięcie pożyczki ze środków Funduszu w wysokości nie mniejszej niż wartość przyznanej dotacji. Łączna intensywność wsparcia w formie pożyczki lub pożyczki łączonej z dotacją może sięgnąć nawet 100 proc. kosztów kwalifikowanych.

Wprowadzono również wyraźne limity kwotowe. Maksymalna wysokość dotacji wynosi 500 tys. zł, a minimalna łączna kwota wnioskowanego dofinansowania to 200 tys. zł.

Nabór wniosków prowadzony będzie do 29 października 2027 roku lub do momentu wyczerpania alokacji środków. Program zaplanowano na lata 2026-2028, a termin zakończenia realizacji zadań wyznaczono na 15 listopada 2028 roku. Roczny budżet dotacyjny WFOŚiGW w Katowicach przeznaczony na realizację programu wynosi 3 mln zł, przy czym Fundusz zastrzega możliwość zwiększenia tej puli w zależności od zainteresowania i dostępnych środków.

MILIONY Z FUNDUSZU POJECHAŁY W TEREN. TRZYDZIEŚCI NOWYCH WOZÓW ZASILI JEDNOSTKI W CAŁYM REGIONIE

Piotr Biernacki, fot. Andrzej Grygiel/UMWS

Blisko 22 mln zł przeznaczono na zakup 30 nowoczesnych samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz specjalistycznego sprzętu dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej z terenu województwa śląskiego. Uroczyste przekazanie pojazdów odbyło się na placu Centralnej Szkoły Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie.

Do podziału bojowego trafiły samochody ratowniczo-gaśnicze w różnych konfiguracjach - lekkie i ciężkie, a także wozy operacyjne i pojazdy wyposażone w systemy dronowe. Wśród przekazanego sprzętu znalazła się również autodrabina oraz robot gaśniczy. Nowe wyposażenie ma zwiększyć skuteczność działań zarówno podczas pożarów, jak i w sytuacjach wymagających użycia nowoczesnych technologii - przy wypadkach drogowych, zagrożeniach chemicznych czy usuwaniu skutków gwałtownych zjawisk pogodowych.

Finansowanie zakupu oparto na kilku źródłach. Kluczową część środków - 9,5 mln zł - zabezpieczył Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Z budżetu województwa śląskiego przekazano na ten cel 1,8 mln zł. Pozostałe środki pochodziły m.in. z budżetu państwa oraz wkładów własnych jednostek.

Podczas uroczystości prezes Funduszu Mateusz Pindel podkreślił znaczenie inwestowania w bezpieczeństwo służb ratowniczych.

- Bezpieczny strażak to bezpieczny mieszkaniec województwa - zaznaczył.

Nowe pojazdy w najbliższych tygodniach trafią do jednostek PSP w całym regionie. Ich wprowadzenie do służby oznacza realne wzmocnienie systemu reagowania kryzysowego w województwie, zarówno w obszarze klasycznych działań ratowniczo-gaśniczych, jak i interwencji związanych z zagrożeniami ekologicznymi oraz klęskami żywiołowymi.



DRUGA SZANSA DLA PROJEKTÓW WODNO-ŚCIEKOWYCH. WSPARCIE DLA ODRZUCONYCH INWESTYCJI

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Samorządy i spółki wodociągowo-kanalizacyjne, których projekty z zakresu gospodarki wodnej lub ściekowej przepadły w konkursach o środki zagraniczne wyłącznie z powodu wyczerpania alokacji, otrzymują realną drugą szansę. 6 lutego ruszył nabór wniosków do programu, który ma umożliwić realizację inwestycji wcześniej ocenionych pozytywnie, lecz odrzuconych na listy rezerwy.

Program skierowany jest do jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, a także do przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz innych podmiotów realizujących, w imieniu samorządów, zadania własne związane z gospodarką wodną i ściekową. Warunek jest jeden - chodzi wyłącznie o projekty, które przeszły pełną ocenę formalną i merytoryczną w konkursach finansowanych ze środków zagranicznych, lecz nie otrzymały dofinansowania z powodu braku pieniędzy.

Mechanizm wsparcia opiera się na finansowaniu do 100 proc. kosztów kwalifikowanych zadania. Kluczowym elementem jest połączenie pożyczki - umarzalnej lub nieumarzalnej - z dotacją, która może stanowić maksymalnie 30 proc. wartości dofinansowania. Jej wysokość nie może jednak przekroczyć 1 mln zł. Oznacza to, że samorządy mogą liczyć na znaczące odciążenie budżetów, ale jednocześnie muszą być gotowe na współfinansowanie inwestycji w formule zwrotnej.

Istotnym wymogiem formalnym jest zachowanie pełnej tożsamości projektu. Wnioskodawca musi wykazać, że zakres inwestycji zgłaszanej do Funduszu jest identyczny z zakresem projektu, który wcześniej trafił do konkursu o środki zagraniczne. Konieczne będzie również przedłożenie dokumentów potwierdzających pozytywną ocenę formalną i merytoryczną oraz fakt, że brak dofi-

BĘDZIE ŁATWIEJ POZYSKAĆ PIENIĄDZE? KONSULTACJE ZMIAN W KLUCZOWYM PROGRAMIE ANTYSMOGOWYM



Piotr Biernacki, fot. Freepik

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozpoczął konsultacje społeczne pakietu proponowanych zmian w programie priorytetowym „Czyste Powietrze”. Nowe rozwiązania mają zwiększyć dostępność wsparcia, uprościć procedury i umożliwić skorzystanie z dofinansowania większej liczbie



nansowania wynikał wyłącznie z ograniczonej puli środków, a nie z uchybień po stronie wnioskodawcy.

Nabór wniosków zaplanowano do 29 października 2027 roku, przy czym Fundusz zastrzegł sobie możliwość jego wcześniejszego zakończenia lub czasowego wstrzymania. W praktyce oznacza to, że samorządy zainteresowane wsparciem nie powinny odkładać decyzji na ostatnią chwilę.

Dla wielu gmin, zwłaszcza mniejszych, program może okazać się kluczowym narzędziem do realizacji inwestycji w infrastrukturę wodno-ściekową, która, choć mniej widowiskowa niż drogi czy obiekty sportowe, bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo sanitarne, ochronę środowiska i komfort życia mieszkańców. To także sygnał, że projekty dobrze przygotowane, lecz przegrane z arytmetyką konkursową, nie muszą na stałe trafić do szuflady.

właścicieli domów jednorodzinnych. Uwagi można zgłaszać do 16 marca, a zmiany, jak zapowiedziano, będą wdrażane etapami w ciągu bieżącego roku.

Program, finansowany ze środków Funduszu Modernizacyjnego, obowiązuje w obecnej formule od 31 marca 2025 roku. Jak podkreśla Fundusz, propozycje zmian są efektem spotkań z przedstawicielami samorządów w całej Polsce oraz analizy opinii uczestników programu. Celem jest lepsze dopasowanie zasad do realnych możliwości beneficjentów i usprawnienie całego procesu inwestycyjnego.

Wśród kluczowych propozycji znalazło się wprowadzenie odstępstw od wymogu trzyletniej własności budynku, co ma otworzyć drogę do dotacji osobom, które niedawno nabyły nieruchomości. Planowane jest także dopuszczenie realizacji termomodernizacji w mniejszym zakresie, pod warunkiem jednoczesnej wymiany źródła ciepła. Kolejną istotną zmianą ma być możliwość sfinansowania audytu energetycznego jeszcze przed złożeniem wniosku, bez konieczności angażowania środków własnych przez potencjalnego wnioskodawcę.

Część modyfikacji może wejść w życie w krótkim czasie. Inne wymagają dodatkowych uzgodnień, m.in. z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, ze względu na wykorzystanie środków z Funduszu Modernizacyjnego. Z tego powodu wdrażanie zmian zostało rozłożone na etapy. Wszyscy zainteresowani mogą przesyłać uwagi drogą mailową na adres: konsultacjePPCP@nfosigw.gov.pl, korzystając z dedykowanego formularza. Zgłoszenia złożone poza formularzem nie będą uwzględniane.

Program „Czyste Powietrze” pozostaje jednym z kluczowych narzędzi poprawy jakości powietrza w Polsce. Jego celem jest wymiana nieefektywnych źródeł ciepła oraz poprawa efektywności energetycznej 2,5 mln budynków mieszkalnych do 2032 roku, co ma przyczynić się do redukcji emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych.

OD MODELI ANATOMICZNYCH PO MULTIMEDIALNE POMOCE. UCZNIOWIE BĘDĄ SIĘ UCZYĆ W ZUPEŁNIE NOWEJ PRZESTRZENI

Monika Wójcik, fot. Urząd Miasta i Gminy Żarki

W Szkole Podstawowej im. Władysława Szafera w Żarkach powstała nowoczesna przestrzeń edukacyjna ukierunkowana na rozwój świadomości ekologicznej i przyrodniczej uczniów. Inwestycja została zrealizowana w ramach projektu „Zielona klasa - W zielone grymy”, dofinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Uroczyste otwarcie pracowni odbyło się 11 lutego pod hasłem „Z przyrodą przez wiedzę - śladami Władysława Szafera”. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych, instytucji wspierających oświatę i ochronę środowiska, społeczność szkolna oraz zaproszeni goście.

- Inwestowanie w edukację ekologiczną najmłodszych jest bardzo ważne. Zielona Pracownia służyć będzie jako miejsce eksperymentów, obserwacji i rozwijania zainteresowań przyrodniczych, a także budowania świadomości klimatycznej - podkreślano.

W części artystycznej uczniowie przypomnieli postać patrona szkoły - wybitnego botanika, pioniera ochrony przyrody w Polsce i współtwórcy parków narodowych. Spotkanie uatrakcyjniono występem Zespołu Iskra oraz Aleksandry Morawiec, Łucji Nowak i Alicji Majchrzak.

- Nowa Zielona Pracownia to funkcjonalna i estetyczna przestrzeń dydaktyczna przystosowana do prowadzenia zajęć z biologii, geografii i przyrody. Sala została zmodernizowana i wyposażona w nowoczesne pomoce dydaktyczne, w tym modele anatomiczne, zestawy doświadczeń, plansze edukacyjne oraz środki multimedialne. Wnętrze wzbogacono o elementy roślinności, tematyczne dekoracje oraz nowe meble, tworząc przyjazne środowisko sprzyjające nauce i realizacji projektów ekologicznych - informuje Katarzyna Kulinska-Pluta z zareckiego magistratu.

Wartość zadania wyniosła 60 tys. zł, z czego 48 tys. zł stanowiło dofinansowanie z WFOŚiGW, a 12 tys. zł to wkład własny gminy.

